

FORUM

1997 TSJEKKISK-NORSK FORUM

č. 29, prosinec 1997

nr. 29, desember 1997

Kjære venner!

Årets slutt nærmer seg raskt, og det er altså på tide å oppsummere det som har foregått, om vi har klart å oppnå det vi har satt os fore. For foreningens vedkommende har den spontane støtten i forbindelse med flommen i Morava klart vist at når "det gjelder samles alle til innsats, og det ikke bare for å feire borgermesteren" Resultatet av hele aksjonen ble 32.050 norske kroner, som i gjennomsnitt representerer mer enn 450 kr. pr. medlem. Denne reproduserte faksimilen dokumenterer hvilken glede innbyggerene hadde av aksjonen. Hvilken mottaker dette gjaldt beskriver Dalibor Ruzicka i sin artikkel. Som praktisk informasjon: Kontoen er nå oppgjort, regnskapet for hele aksjonen er tilgjengelig, og blir også lagt frem på det kommende årsmøtet. Enda en gang vil vi takke alle for rask og nyttig støtte.

I lys av den store oppslutningen beskrevet øverst har det ingen hensikt å være lei seg for at alle aksjoner som arrangeres ikke går like bra. F. eks. at den planlagte gjentakelsen av den i fjor så vellykkede Rally Knedlik i år ganske enkelt ikke lot seg gjennomføre. Vi hadde ikke engang det vanlige høstmøtet, ettersom sommerarrangementet på Storsand gikk absolutt feilfritt, likesom nå også st. Nikolasfesten. Mer om den senere. Vi har mye å glede oss til neste år, men jeg skal ikke foregripe begivenhetene; alt kan dere finne på de følgende sidene.

Jeg ønsker dere på vegne av styret i foreningen riktig god jul, og gleder meg til fine sammenkomster også til neste år.

Karel Babčický

Vážení!

Konec roku se kvapem blíží a je tedy na čase udělat bilanci toho co se událo, a zvážit zda se nám podařilo obstát v tom co jsme si předsevzali. V případě spolku je ve věci jasno. Spontánní odezva na výzvu pomoci obětem záplav na Moravě prokázala, že když o něco jde «dojdou všichni, a to nejen aby uctili památku pana starosty!» Výsledkem celé akce byla suma 32.050 norských korun, což v průměru reprezentuje více jak 450 korun na dárce. Níže reprodukované faksimile dokumentuje jakou hodnotu měla akce pro příjemce. O jakého příjemce se vlastně jedná popisuje Dalibor Růžička ve zvláštním příspěvku. Na závěr praktická informace: konto je uzavřené, účetní doklady o celé operaci jsou k dispozici a budou k nahlédnutí na výroční schůzi. Ještě jednou srdečný dík všem dárčům za rychlou a účinnou pomoc!

Ve světle výše uvedeného není třeba litovat, že ne všechny akce se stejně vydařily, např. plánované opakování loni tak úspěšné Knedlíkové Rally letos prostě nevyšlo. Neměli jsme ani obvyklé podzimní setkání, zato letní akce ve Storsandu proběhla bezchybně, jakož i Mikulášská, viz níže. Hlavně se však máme na co těšit napřesrok, ale nebudu předbíhat, všechno najdete na následujících stránkách.

Přeji vám jménem spolkového výboru hezké prožití svátků a těšíme se na častá setkání v příštím roce!

Karel Babčický

Dodatečný seznam dárců, kteří přispěli na spolkovou akci pomoci záplavám postiženému dětskému centru v Olomouci:

Zdeněk Šebesta
Jiří Havelka
Eva Wold
Jana Rydland

Jaroslava Reden
Jitka a Luděk Noskovi
Milena a Jan Štaudovi

DĚTSKÉ CENTRUM 1990 se sídlem v Olomouci

Nedbalova 36, Olomouc-Topolany, 772 00 tel/fax: 5416976

Společnost norskó - českého přátelství,
k rukám p. prezidenta

Dr. Vilém V a n k e

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE:
VĚC:

NAŠE ZNAČKA:

VYŘIZUJE / TEL.:

DATUM: 6.10.1997

Vážený pane prezidente,

právě jsme obdrželi z Komerční banky v Olomouci oznámení, že na naše konto bylo Vaší Společností norskó - českého přátelství převedeno

146.210,- Kč,

Jsme Vám nesmírně vděční za Vaši rychlou a přátelskou pomoc při likvidaci povodňových škod v našem zařízení.

Doufáme, že se budete moci osobně přesvědčit, že Vámi vynaložené prostředky jsme proměnili ve smysluplnou pomoc našim postiženým.

Velké díky Vám i Vaší společnosti, a všem dobrým lidem, kteří pomáhají těm, již se nezaslouženě ocitli v nouzi.

Jménem postižených, jejich rodičů a zaměstnanců
DĚTSKÉHO CENTRA 1990

Vaše oddaná

Ružena Tichá
Doc.MUDr. Ružena T i c h á, CSc.

ředitelka DC 90 Olomouc

DĚTSKÉ CENTRUM 1990
se sídlem v Olomouci 02
Nedbalova 36
772 00 Olomouc-Topolany
tel./fax: 068/5416976, tel.: 5411104,

Dětské centrum v Olomouci je oázou postiženým dětem

Po nezdařilém pokusu navštívit v září Slovensko jsme se rozhodli, že navštívíme Olomouc a Dětské Centrum, které bylo těžce postiženo povodní a na které jsme zde sbírali příspěvek na obnovení.

Po cestě z Hodonína do Olomouce jsme jeli krajem záplav. V dědině Bystřice u Valašského Meziříčí jsem měl příležitost mluvit s lidmi, kteří byli záplavami postiženi. Nejprve jsem byl na pochybách, zda je vůbec na místě se o tématu zmiňovat. Učinil jsem však tak a reakce byla nečekaná. Paní mladšího věku mluvila o zážitcích své rodiny nepřetržitě asi 20 minut. Se slzami v očích líčila detaily jak voda stoupala od schodu ke schodu, jak to bylo neskutečné, jak se její maminka zhroutila a jak ji museli násilím z domu vyvést, atd. atd. Udělalo to na mne velmi silný dojem. Jaký zážitek to asi musel být, když reakce po dvou měsících byla tak silná. Záplava je asi jeden ze zážitků, který se vlastně nedá popsat. Musí se zažít, aby si člověk uvědomil tu dramatiku a šok.

Během záplav Dětského Centra (DC90) v Olomouci tam našťestí nikdo nebyl, protože se to stalo v noci. Tím se ale nezachránilo žádné zařízení nebo pomocné přístroje. Celková škoda byla asi 4 mil.kč. Paní docentka Tichá, která centrum založila a vede, nás provedla budovou v Husitské ulici. Různí řemeslníci zde pracovali jako o závod. V době naší návštěvy ještě nepřišly naše peníze z Norska, ale našťestí dostali 2 mil.Kč. ze sbírky Českého rozhlasu, takže stavební práce mohly skoro ihned začít. Jednoduchý výpočet nicméně ukazuje, že schází ještě 2 mil. Kč, aby se dalo vše do pořádku.

Po Husitské ulici nás paní docentka pozvala na prohlídku hlavního centra - tak zvané Farmy DC 90 v blízkých Topolanech. To byl skoro šokový zážitek v klidném smyslu. Farma je soubor budov jednak nových a jednak starých, ale prvotřídně přestavěných, takže se Farma dá asi porovnat s jakýmkoliv špičkovým centrem ve světě. Prostě výkladní skříň. Tato část nebyla postižena povodní.

DC 90 je zvláště určeno pro děti a mládež s kombinovanými vadami. Vyučování je zaměřeno tak, aby žáci mohli žít pokud možno jako normální lidé. Aktivita jsou různé: keramické, košíkářské a tkalcovské práce, mechanická dílna, zemědělská výroba a chráněné dílny pro vyučené. V Husitské ulici v Olomouci je žáků 50, na Farmě v Topolanech 90. Ti co jsou z daleka tam bydlí, ti z blízkého okolí dojíždí. Ale prostředí je jak fyzicky, tak lidsky příjemné, že se mnohým žákům vůbec nechce na víkend k rodičům.

Jak název DC 90 naznačuje, začala činnost v roce 1990 a motor činnosti je paní doc. Tichá. Podle našeho postřehu a mínění je DC 90 učiliště vynikající po všech směrech. Jedno vysvětlení úspěchu je úroveň zaměstnanců a samozřejmě vedení. Vedení váží na "zlatnických vahách" žádosti o přijetí do zaměstnání. A kdo má to štěstí, nastoupí nejdříve vždy jen na zkoušku. I při naší krátké návštěvě jsme byli schopni konstatovat vysokou úroveň instruktorů a spolupracovníků vůbec.

Je známo, že úspěch schopného jedince často bývá trnem v oku jiných. Tak se bohužel stává i v případě DC 90. To se ukázalo v rozhovoru s náhodným člověkem, který kritizoval činnost doc. Tiché. V tomto se česká a norská nátura vůbec neliší. Ale tento fakt vlastně potvrzuje, že činnost v DC 90 je nanejvýše úspěšná a prospěšná. Můžeme proto být hrdí na to, že jsme zvolili správnou instituci, kterou jsme po záplavě podpořili.

Dalibor Růžička

Sbírka oblečení pro dětský domov pokračuje!

I na vaši pomoc čeká 57 svěřenců ve věku 2-18 let, z toho více než 50% jsou mladiství. Pokud chcete také přispět svým darem, kontaktujte prosím Evu Lyngaas na telefonním čísle 67 14 77 58 (čtěte na další straně)

Vážení přátelé!

18. a 25. listopadu odjela autobusem Moravia Express další zásilka oblečení pro děti a mládež z Dětského domova v Mostě. Děkujeme všem, kteří zareagovali na naši výzvu uveřejněnou v minulém čísle věstníku. Děkujeme také těm, kteří se podíleli na organizaci, zvláště pánům Juhaňákovi a Judlovi, kteří prostřednictvím své firmy zabezpečili bezplatný převoz darů do České republiky.

Špatná ekonomická situace v naší republice se samozřejmě odráží i na rozpočtech pro dětské domovy. Zanedbatelná není ani částka, se kterou rozpočet kalkuluje, a to povinné platby rodičů. Tyto platby se v naprosté většině nerealizují a nejsou ani na rodičích vymahatelné. Rodiče jsou většinou bez zaměstnání, pouze na sociální podporu. Děti, které se v současné době do DD dostávají, jsou velmi často právě ze sociálně nejslabších vrstev. Ilustrativní a typický je případ sedmi sourozenců (2-13 let), které do DD v Mostě přijali v listopadu t.r. na základě předběžného opatření soudu. Dokud se o rodině nedozvěděly příslušné úřady, byly tyto děti odkázány měsíc pouze na čaj, protože rodina neměla už žádné finanční prostředky.

Na nedostatek finančních prostředků narážejí pracovníci DD na každém kroku. Peníze nejsou často ani na základní vybavení a oblečení. V podzimních měsících např. v Mostě řešili problém dětské zimní obuvi. "Děti nemají zimní boty a naše finanční situace nám vůbec nedovolí je tuto zimu koupit. Pomoc přislíbili sponzoři...", píše paní ředitelka.

"I v budoucnu budeme rádi za jakoukoliv pomoc pro zdejší děti. Nejvíce potřebujeme džíny, teplákové soupravy, bundy a kabáty."

Všichni víme, že děti vyrůstající bez rodiny i přes nejlepší snahy vychovatelů a ostatního personálu kolem nich často citově strádají. Tyto děti možná víc než nový svetr zahřeje skutečnost, že někde v daleké cizině jsou lidé, kteří na ně myslí.

Z dopisu paní ředitelky Dagmar Zelenkové čer-pala

Lenka Ridzoňová

Výbor TNF děkuje níže uvedeným osobám za příspěvky na tuto akci:

Eva Káral a sousedé	Zdeněk Šebesta
Eva Lyngaas	Líba Jevnaker
Eva Pettersen	Blanka Brož
Lenka a Stefan Ridzoň	Milada Molteberg a spolupracovníci v SIEMENS

"Šťastné a veselé svátky vánoční a nový rok 1998..."

Blahopřání tohoto znění a dětmi upletenou muláškou punčochu jsme dostali od dětí a zaměstnanců Dětského domova v Mostě. Děkujeme a i my přejeme dětem, aby prožily co nejpěknější vánoce.

Dětský domov v Mostě, K.H. Borovského 1146/2, 434 01 MOST

Vážení krajané!

Posílám Vám mnoho pozdravů z Dětského domova v Mostě. Dnes i 10. jsem převzala na hraničním přechodu Cínovec 4 krabice oblečení pro děti z našeho domova. Je to pro nás velká pomoc. Děkuji Vám jménem svým a jménem všech dětí i zaměstnanců za Vaše pochopení, Vaši iniciativu i perfektní zorganizování Vaší humanitární pomoci. Pokud bude příležitost, rádi Vás u nás přivítáme a ukážeme Vám naše zařízení.

S přátelským pozdravem

Mgr. Dagmar Zelenková
ředitelka DD

Sraz penzistů 4.11.97

Tak jsme se zase sešli. Už po šesté. Tentokrát v klubovně místnosti českého velvyslanectví. Přihlásil se rekordní počet, 29 penzistů, bohužel tři se pro nemoc nemohli zúčastnit. Dostavili se penzisti z Drammenu a Porsgrunu, kteří dosud nikdy před tím mezi námi nebyli.

Pan velvyslanec Pštross všechny krátce uvítal a nabídl prohlídku ambasády, což bylo s radostí provedeno. Potom si všichni posloužili z výborných chlebiček a dortů dodaných Jirkou Havelkou. Káva se vařila a všichni se bavili. Penzista, který právě slavil 75. narozeniny dostal kytičku a hromadnou gratulaci. Líbilo se to všem - opravdu všem, i norský mluvícím členům. Všichni byli za jedno, že to bylo jedno z nejhezčích setkání a pochvalou za zorganizování a výborné pohoštění nebylo šetřeno. Dobrá nálada byla zakončena Beche-rovkou, věnovanou ambasádou.

Máme radost, že se to tak vydařilo.

Ema Haza, Jirka Havelka, Ilona Schart

Přišla smutná zpráva z Říma

P. Ladislav Dittrich zemřel po delší těžké nemoci 11.října a je pohřben na hřbitově římské salesiánské provincie na Montecelio, kousek od Říma.

P. Ladislav je rodák z Poličky. V 17ti letech vstoupil do noviciátu. Po zrušení všech klášterů v dubnu 1950 se mu podařilo odejít do exilu. V roce 1956 přijal v Messině na Sicílii kněžské svěcení. Po dalších studiích filosofie a pedagogiky byl jmenován profesorem na jednom italském salesiánském učilišti. V roce 1968 byl na žádost kardinála Berana uvolněn pro vznikající české náboženské středisko v Římě. Zde pracoval jako vedoucí katechetické sekce, pracovního kroužku mládeže a organizátor i vedoucí táborů pro českou mládež v zahraničí.

My všichni, kteří jsme se s ním sešli na letních táborech v Norsku, nemůžeme zapomenout na člověka nesmírně pracovitého, obětavého, skromného - na pana pátera, který byl vždy ochoten vypomoci, kdekoliv bylo třeba.

Děkujeme za všechno a nezapomínáme.

Úvaha jazyková

Jeden z oborů, ve kterém Češi zpravidla nevyunikají, jsou cizí jazyky. Nemyslím si, že vinu má čeština jako mateřský jazyk, či dokonce nějaká vrozená indisposice. Spíš se na nás zapalo několik nepříznivých okolností, z nichž dabování všech cizích filmů má zásluhu nemalou. Výsledkem je jak těžký přízvuk i po mnoha letech strávených v cizině, tak i neobvykle velké procento lidí doma, kteří jsou bez jakéhokoliv vztahu k běžným světovým jazykům.

Tím zajímavější je pozorovat jak se vyrovnávají s mocným přílivem cizích termínů, ať už nezbytných nebo jen módních. Za dobu, po kterou máme možnost vývoj sledovat, došlo k nápadným změnám a my, kteří do Čech přijíždíme pravidelně, i když jen občas, máme možnost zaznamenávat proměny ke kterým dochází. Po prvotní době, kdy se zdálo, že němčina se stane v zemi druhým jazykem, je její absence dnes už nápadná. Nejen že zcela vymizela z obchodů a ulic, neobjevuje se ani tam, kde by vzhledem k hromadné německé turistice plnila svůj účel. Dá se možná pochopit proč Rudolfská výstava v Praze nebyla textovaná také německy, na druhé straně je těžko vysvětlitelné, proč je cyklistická stezka vedená malebnou jihočeskou krajinou podél rakouské hranice značená výhradně česky a anglicky! Jen na jednom místě jsme narazili na německé textování, ovšemže na místě posledním: ve Valdštejnově muzeu v Chebu. Jsem vzdálen toho, že bych němčinu postrádal, jen reaguji na něco, co jsem při silném vzývání německé měny neočekával.

Zcela jinou otázkou je, jak se čeština sžívá se stále více dominující angličtinou. Při své letošní dovolené jsem se setkal s řadou důkazů, že čeština jako taková nemá nejmenší problém angličtinu asimilovat. A to nemám na mysli zbytečné užívání anglických slov v běžné řeči, což je, doufejme, jen přechodný zlozvyk. Zaujal mě například slogan benzinové stanice: *Kupte si náš olej, aby vám motor dobře Shell!* Jinou perlou byl výrok osvědčující zběhlost v užívání obvyklých zkratk: *Měl v hlavě WC místo IQ.* Zcela unikátní byl nápis fixem na stěně vagonu v metru:

Terezko, já tě fuckt miluju! Poněkud neurčitá, pokud ovšem nevyjadřovala nositelův postoj k NATO, byla slovní hříčka na tričku: *Czech me out.* Do kategorie jazykových pozoruhodností patří poznání, že se užívá pomnožné slovo *puce* pro *jig-saw puzzle* (tedy skládačku). Sem patří i nápis pečlivě vyvedený na poutači v obchodě s počítačovou technikou: *Máme nové gamesy* (vyslovuje se foneticky).

Docela se už těším na příští cestu, abych věděl jak to pokračuje dál!

Karel Babčický

Z dopisu došlého výboru

... Jmenuji se Jiří, 37 let, pracuji jako obchodní zástupce pro TV společnost «Cable Plus» Ostrava. Již od dětství jsem obdivoval Skandinávii a především Norsko. Navštívil jsem pouze však Finsko. Má náklonnost k Norsku je tak velká, že jsem telefonoval na české velvyslanectví v Oslu s dotazem, je-li možné v této zemi studovat norský jazyk. U nás na jazyk. školách se totiž norština nevyučuje. Bylo mi však sděleno, že pro našeho občana je to prakticky nemožné co se týče finanč. výdajů. ... Obracím se proto na vás, je-li možné v tomto směru něco pro mě udělat. Rád bych navázal užší styky s našimi krajany žijícími v Norsku. Především bych uvítal přátelství se ženou, českou krajankou, nebo i Norkou. Písemný styk pouze v anglickém jazyce, neboť norský neumím. Jsem totiž svobodný, bez závazků. Rád přivítám od vás jakékoli informace...

Jiří Kadleček
Ondřejnická 1058
739 11 Frýdlant n/Ostr.

Ples

Pro milovníky tance máme dobrou zprávu. **21. března 1998** v Grand hotelu - Oslo bude rakouský spolek pořádat ples za účasti vídeňského symfonického orchestru. Členové našeho spolku a jejich přátelé jsou vřele vítáni na tomto klasickém večeru.

Vstupenky je možno telefonicky objednat u Evy Lyngaas tel. 67 14 77 58.

Slovensko do Evropy?

Ano, ale asi se toho bude muset nejdříve dost změnit. Soudím tak po svém pokusu návštěvy Slovenska v září, poprvé od roku 1947, na kterou jsem se tudíž velmi, velmi těšil.

Přejížděli jsme hranice v Hodoníně. Slečny - nebo paní - celnice byly velmi příjemné a daly nám také radu, ve které bance v nejbližším městečku si můžeme vyměnit peníze. Pokračovali jsme dále do města Holiče a měli jsme radost, že jsme banku stihli. Radost však netrvala dlouho, když paní pokladní nám sdělila, že norské koruny neberou. "A kde jinde bychom je mohli vyměnit?". "Já nevím, my je neměníme". Další otázky byly marné. Více rady se nedostalo a strohé záporné odpovědi velmi připomínaly poměry v bývalé ČSSR.

Ještě se nám nikde v Evropě nestalo, že bychom nevyměnili norské koruny, takže to bereme jako samozřejmost, že norská valuta je měnitelná jako jiná. Protože jsme jiné peníze neměli a protože jsme se taky obávali, že by nás v této zemi mohly potkat i jiné problémy, velmi zklamání jsme otočili o 180 stupňů a jeli do nejbližšího kempinku u Hodonína.

Naši jediní spolubydlíci v kempinku byl párek mladých lidí, kteří přebývali v přestavěném nákladním autě a kteří právě přijeli přes Slovensko z Polska. Ale přejezd ze Slovenska do ČR neměli jednoduchý. Protože se svým nákladním autem o 14ti tunách neholdovali dálnicím, našli si na mapě přechod hranic blízko Myjavy. Cesta k hranicím byla pro nákladní auto velmi náročná, protože se prý jednalo o stoupání 17%! Dobře to však dopadlo, dostali se na hranici a čekali na odbavení. Jejich zklamání bylo ale nekonečné, když všechna ostatní auta přejela, ale jim bylo řečeno, že přechod je jen pro Slováky a Čechy a že musí zpět. Poprvé v životě zažili, že se s lidmi nezachází stejně.

Ať mají slovenské úřady jakékoliv důvody pro tuto "segregaci", musí si uvědomit, že to cizího turistu vůbec nezajímá. Je neodpusťitelné, že tato důležitá informace nestojí jasně napsaná u silnice již dole pod kopcem nějakých 10 km od hranice. Měli jsme určitý do-

jem, že tito Holaňďani se již více na Slovensko nevrátí a nejsme na pochybách, že se to také jejich přátelé a potenciální návštěvníci Slovenska dozví.

Moje prosba je: jestli opravdu chcete turisty na Slovensko, prosím Vás, snažte se vžít do role turistů a udělejte jim návštěvu u Vás co nejjednodušší a nejpříjemnější.

Dalibor Růžička

Mikulášská zábava

proběhla ve vánočně vyzdobených prostorách Technologického ústavu již za tradičního počtu účastníků t.j. 50 dětí a 70 dospělých. Byla to radost vidět tolik pěkně oblečených capartů, kteří se neostýchali a družně se bavili jak česky, tak norský a dokonce v pohodě dokázali vyslechnout projevy našeho předsedy. Když přišel kouzelník a vzápětí Mikuláš, tak to už děti byly u vytržení a i my dospělí jsme k tomu neměli daleko.

Dobrůtky za pětkorunovou cenu nám též zpestřily odpoledne a dohromady s výdělkem z tomboly jsme si navzájem připravili zábavu skoro zadarmo. Vřelé díky patří všem, kteří se aktivně podíleli na přípravě a to jak na místě, tak předem doma. Bez vaší obětavé pomoci bychom Mikulášskou nemohli organizovat. Poděkování patří též všem členům a hostům kteří přišli, protože bez nich by celé naše úsilí bylo zbytečné.

Nám v Oslo se Mikulášská zábava vydařila a věříme, že i dětem v Dětském domově v Mos-tu se líbila nadílka, kterou náš spolek podpořil zanedbatelnou částkou 10 Nkr na dítě. Byl to pěkný začátek v našich nových vztazích s republikou a doufám, že se členové spolku, na jarní schůzi, sami vyjádří k naší budoucí činnosti.

Eva Lyngaas

Připravuje se koncert české hudby

Ti z nás, kteří reagovali na oznámení z Mikulášského večírku a dostavili se na studentský koncert klavírní sekce v Barratt-Due Musikk-institutt, nelitovali. Odměnou byl nevšední zážitek z velice úspěšného večera. Máme to štěstí, že pan Jiří Hlinka, který byl iniciátorem akce, přislíbil zorganizování podobného vystoupení s vlastním průvodním slovem pro členy spolku a jejich norské přátele. Akce je plánovaná na březen příštího roku. bližší termín a program večera bude včas oznámen. Předem uvádíme curriculum vitae hlavního aktéra.

Jiří Hlinka, narozený 1944 v Praze, je norským občanem od roku 1982 a řadu let žije na Askøy u Bergenu. V mládí studoval u profesorů Františka Raucha a Josefa Páleníčka, navíc byl občasným žákem u Emila Gilelse a Svjatoslava Richtěra, kteří byli mladým českým klavíristou zaujati. Měl oslnivou kariéru a účinkoval už od svých sedmnácti let s předními evropskými orchestry. Klavírní diplom získal na Hudební Akademii v Praze a v roce 1966 se stal jedním z laureátů ve finále Čajkovského klavírní soutěže v Moskvě.

Tři roky nato postihla tohoto nesmírně nadaného hudebníka tragedie, když onemocněl chronickým zánětem rukou a po neúspěšné operaci byl nucen skvělou kariéru sólisty opustit. Tato choroba ho pronásleduje ještě nyní a umožňuje mu hrát jen občas a zcela krátce.

Ta samá tragedie však byla začátkem nové kariéry, kterou se právem stal slavný. V roce 1970 obdržel profesorát na Pražské konservatoři a v roce 1972 se přemístil do Bergenu, kde se stal vedoucím profesorem klavíru na Musikkonservatorium. Mnozí z jeho studentů se stali ve Skandinávii proslulými; jméno Leif Ove Andsnes se stalo světovým. Hlinkova výuka byla oceněna dvěma prestižními cenami - Lindemanovou cenou a oceněním Bergenského uměleckého a kulturního fóra. 15.června 1995, v den skladatelových narozenin, obdržel vysoce považovanou Griegovu cenu.

Jedna z Hlinkových nahrávek, kterou stačil dokončit dřív než byl nucen ukončit svou kariéru, se stala legendární. Emil Gilels ji označil jako nejlepší nahrávku Prokofjeva všech dob. Jedná se o dvě klavírní sonáty - číslo 2 v D moll a číslo 6 v A dur. Nahrával také Lisztovu sonátu v B moll, ale nebyl schopen nahrávku dokončit. Proto zůstala nezveřejněná až do roku 1987, kdy ji vy-

dala Vest-Norsk Plateselskap (VNP) spolu s díly předvedenými některými z jeho studentů.

Přestože není schopen plnit vyčerpávající program koncertního klavíristy, Jiří Hlinka si nikdy nepřestal být plně vědom důležitosti hry na klavír a udržuje svou virtuositu a techniku tak, jak mu jeho možnosti dovolují. Díky této důslednosti je opět schopen nahrávat. Předpokladem pro to, aby se dokonalá nahrávka mohla podařit už napoprvé, je intimní znalost hudby. A právě následkem toho se nám znovu dostává privilegia tohoto vynikajícího klavíristy slyšet. V prosinci 1994 vydala VNP kompaktní disk «Hlinka hraje Haydna», o šest měsíců později vyšla další nahrávka s hudbou Čajkovského.

Hlinkovým hlavním zájmem však zůstává hudební výchova. V roce 1996 byl mezinárodním výborem jmenován profesorem klavíru. V současnosti vyučuje na Griegově akademii v Bergenu a na Barratt-Due Musikk-institutt v Oslo. Navíc dává mistrovské hodiny po celé Evropě. Prokofjevova nahrávka z roku 1967 je důkazem schopností skvělého učitele!

Setkání na velvyslanectví

Od nového roku můžeme díky nabídce Českého velvyslanectví obnovit kdysi oblíbená pravidelná setkání v místnostech ambasády. Na programu bude vedle poklábosení s přáteli a známými i možnost shlédnutí nových i starších českých filmů. Podařilo se nám sehnat kopie některých filmů, které se kdysi s obtížemi dostávaly na veřejnost.

První setkání se chystá na čtvrtek 8.ledna, v 17 hodin. Na programu bude buď Passerovo *Intimní osvětlení* nebo Mášův *Hotel pro cizince*. Další setkání jsou prozatím dohodnuta na každý první čtvrtek v měsíci, ve stejnou dobu.

«MICHAEL KONÚPEK

er et oppkomme av originale ideer og friske páfunn. Menneskekunnskap og årvåken iakttagelsesevne har gitt personene liv. Historiene bobler av verbale krumspring og akrobatisk tankeutfoldelse.»
Fædrelandsvennen

«...forfatterens mannlige karakterer er hva en objektiv iakttagert trygt kan kalle sprøyte pine kvinnfolkgale... De fleste av bokens historier tåler man å lese opptil flere ganger; spretne kvinnerumper frisker like bra opp i høstregnet som i vårsola.»
Klassekampen

HASCHEHOUG & CO **HITTIL**, noveller, kr. 248,-
1872 • 1997 125 år

Forberedelse til konsert med tsjekkisk musikk

De av oss som fulgte beskjeden på st. Nikolaskvelden, og som noen dager senere møte på studentkonserten ved klaverseksjonen på Barratt - Due Musikk institutt, behøvde ikke å angre. Dette ble en usedvanlig fin opplevelse fra en veldig vellykket kveld. Vi er så heldig at Jiri Hlinka som initierte arrangementet, har lovet oss å organisere tilsvarende forestilling med eget program kun for foreningens medlemmer og deres norske venner. Dette arrangementet er planlagt til mars neste år. Nærmere tid og program for kvelden vil komme ut god tid i forveien. I mellomtiden presenterer vi hovedpersonens curriculum vitae.

Jiri Hlinka er født i Praha i 1944, ble norsk statsborger i 1982, og har i mange år bodd på Askøy ved Bergen. Han har studert med professorene Frantisek Rauch og Josef Palenicek, og periodevis med Emil Gilels og Svjatoslav Richter, som var svært interesserte i den unge, tsjekkiske pianisten. Karrieren utviklet seg raskt, og allerede som 17 åring opptrådte han sammen med mange av de ledende orkestrene i Europa. Jiri Hlinka ble tildelt et piano diplom fra Musikkakademiet i Praha, og i 1966 ble han nr. en blant deltakerne i finalen i Tchaikovsky Piano Konkurransen i Moskva.

Tragedien rammet denne svært talentfulle musikeren tre år senere, da han fikk en kronisk lidelse i armene, og, etter en mislykket operasjon, ble nødt til å avbryte sin glitrende solokarriere. Denne sykdommen gjør det fremdeles mulig for ham bare å spille i kortere perioder av gangen.

Tragedien åpnet imidlertid en ny karriere som også har gjort ham kjent. I 1970 ble han professor ved Konservatoriet i Praha, og i 1972 flyttet han til Bergen, hvor han ble en ledende piano professor på Musikkonservatoriet. Mange av studentene hans er blant de dyktigste pianistene i Skandinavia. En av studentene hans, Leif Ove Andsnes, har blitt verdenskjent. Hlinkas undervisning er blitt anerkjent med to prestisjefylte priser - Lindeman Prisen og Bergens Forum for Kunst og Kulturs pris. 15. juni 1995, på komponistens

bursdag, ble han tildelt den prestisjefylte Grieg Prisen i Bergen.

En av innspillingene Hlinka gjorde før han ble nødt til å oppgi sin karriere, er blitt legendarisk. Emil Gilels mente det var den beste Prokofiev innspillingen som er fremført. Stykket han spilte var to Piano sonater - nr. 2 i d-moll, og nr. 6 i a-dur. Lists Sonate i b-moll ble også spilt inn, men han var ikke istand til å ferdigstille denne oppgaven. Den siste forble uutgitt inntil 1987, da den ble utgitt av Vest-Norsk Plateselskap (VNP) sammen med stykker fremført av noen av studentene hans.

Til tross for at han ikke kunne gjennomføre de omfattende oppgavene som kreves av en konsertpianist, har Jiri Hlinka alltid beholdt sitt engasjement for viktigheten av fortsatt å spille piano, og har utviklet sin virtuositet og teknikk så langt hans sykdom har tillatt det. Takket være dette er han nå igjen istand til å lage innspillinger. Med intim kjennskap til musikken, kan et perfekt opptak gjøres ved første fremføring. Følgelig er vi igjen så privilegert å kunne høre denne oppsiktsvekkende pianisten. I desember 1994 presenterte VNP CD'en "Hlinka spiller Haydn", og seks måneder senere fulgte en nyttigivelse med musikk av Tchaikovsky.

Men Hlinkas hovedinteresse er innenfor musikkundervisning. I 1996 ble han engasjert som professor i piano av en internasjonal komité. Nå underviser han ved Grieg-akademiet i Bergen, og ved Barratt-Due Musikk institutt i Oslo. I tillegg gir han masterforelesninger i piano over hele Europa. Prokofiev innspillingene fra 1967 demonstrerer evnene til en briljant læremester!

ISSN 0803-7213

Dette er et tidsskrift for TSJEKKISK-NORSK FORUM

Ansvarlig for dette nummer var Karel Babčický og Eva Lyngaas.

Foreningens adresse: POSTBOKS 288, SKØYEN, 0212 OSLO

Medlemskontingent: hovedmedlem kr. 120,-, familiemedlem kr. 80,-

Telefon: 22 18 98 93, telefaks: 22 18 90 50,

bankgiro: 6241.06.04650, postgiro: 0824 0826 411